

Posudek oponenta:

Roman Sidor, Geografický horizont kupců na Starém Městě pražském v letech 1625-1705, Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2018.

Předložená bakalářská práce Romana Sidora se zabývá tématem z oblasti hospodářských dějin raného novověku. Autor sleduje geografický původ kupců, kteří se v průběhu 17. století stali členy staroměstského obchodního bratrstva, a jeho proměnu v souvislosti s novými pobělohorskými poměry. Opírá se při tom o rozbor písemné agendy kupeckého cechu (kniha přijatých členů z roku 1667 a matrika z roku 1725) a také písemností orgánů městské samosprávy (kniha městských práv Starého Města pražského z let 1600-1662), v nichž dohledává údaj o místě původů kupců, kteří získali městské právo a následně byli přijati do kupeckého bratrstva. Rozbor pramenů pak autor spolehlivě zasazuje do kontextu dobového právního a společenského postavení kupců, jehož podrobnou znalost čerpá z širokého a veskrze reprezentativního okruhu literatury.

V první řadě je třeba vyzdvihnout, že jak z hlediska nakládání s pramenným materiálem (autor musel zvládnout paleografické a místy i jazykové obtíže, nutně spojené se studiem pramenů ze 17. a 18. století), tak z hlediska využití relevantní odborné literatury je práce Romana Sidora vysoce nadprůměrná. Předložený text dalece překračuje standart bakalářských prací i co do jazykové a stylistické úrovně. V podstatě drobné výtky, které z pozice oponenta mám, jsou spíše povahy formální a mohou snad autorovi posloužit při úpravě textu pro účely publikování.

1/ Nezkoušenost autora s vytvářením vlastního odborného textu se projevila v úvodní kapitole, zejména při formulování výzkumných otázek a metod a při referenci použité literatury. Kratičkou podkapitolu „Výzkumné otázky“ autor pojal opravdu jako sérii otázek, ve které vlastně zaniká, co je klíčový badatelský záměr a proč je z hlediska současných hospodářských dějin zajímavý. Ve výčtu otázek je zcela pomícháno, co R.Sidor opravdu řeší na základě pramenů (a co je tak neoddiskutovatelným přínosem práce, pro který by jistě stálo za to text v upravené podobě publikovat) a co je jen shrnutí poznatků literatury. V kapitole „Použitá literatura“ se pak autor zbytečně pouští do výčtu veškeré literatury, která mu prošla v souvislosti s prací rukama, i když pro něj byla v některých případech spíše zdrojem znalosti širšího kontextu nebo v dějepisectví obvyklých metodických postupů. Na místě by bylo spíše shrnout, co literatura říká k zvolenému tématu a kam v této věci dospělo dosavadní badání. Zcela „školometsky“ je však pojata především kapitola „Metody zpracování“: autor se snaží rozpoznat ve všech myšlenkových operacích, které v souvislosti s textem udělal, nějakou metodu (neúplná indukce, dedukce, metoda přímá, nepřímá, retrospektivní, komparativní...), což ovšem pro čtenáře nemá pražádný přínos a celé to nechtěně vyznívá jako písemný podklad ke SVIP. Výklad k metodě by měl věcně vysvětlit, jak badatel při práci postupoval, jak např. některé pramenné údaje interpretoval, podle jakého klíče je kategorizoval, co rozumí pod některými (v literatuře či pramenech nejednoznačně užívanými) pojmy apod. Zejména tato kapitola by po mém soudu zasluhovala zásadní přepracování, pokud by autor zamýšlel výsledky svého výzkumu zveřejnit v nějakém obdobném periodiku.

2/ Co se odkazování na literaturu a prameny týče, R.Sidor si většinou počíná velice dobře, ale přece jen na několika místech, kde by byl odkaz žádoucí, citace chybí. Párkrát se lze setkat s absencí odkazu při referenci závěrů a poznatků Josefa Janáčka (s. 37, s. 53); odkaz postrádám u tvrzení o početním poměru cizích kupců mezi nově přijatými měšťany na Starém Městě v době pobělohorské (s. 54) nebo o zastoupení domácích kupců ve staroměstském kupeckém bratrstvu (s. 55).

3/ Zcela vzácné jsou věcné chyby. Na s. 38 by asi mělo být správně, že na sklonku 16. století pomáhali italské kupci usedlí v Praze s financováním výstavby Vlašské kaple (nikoliv na sklonku 17. století, jak stojí v textu). A formulace „již před českým stavovským povstáním v roce 1620...“ (s. 50) rovněž není korektní, neboť české stavovské povstání začalo v roce 1618. V obou případech šlo jistě spíše o překlep, na který upozorňuji kvůli předpokládaným publikačním záměrům.

4/ K úvaze dávám nakonec ještě výstižnost názvu práce. Název „geografický horizont“ staroměstských kupců totiž vzbuzuje mylnou představu, že práce bude sledovat akční rádius pražských kupců ve smyslu geografického dosahu jejich obchodních aktivit. To, o co v práci jde, bych spíše nazvala studiem geografického původu kupců.

Shora uvedené výtky v žádném případě nemají nijak zastínit vysokou úroveň práce, kterou jsem ostatně zdůraznila hned na úvod posudku. Právě pro de facto profesionální práci s prameny, pro výbornou orientaci v kontextu, založenou na znalosti širokého okruhu literatury, a v neposlední řadě pro vynikající stylistickou úroveň textu navrhuji práci hodnotit jako výbornou.

V Praze 12.6.2018

Markéta Pražáková Seligová, PhD.